

Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2022 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 12 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia sekä Touhula Alastaron päiväkotia.

Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Nappulan päiväkodissa. Lisäksi lukuvuonna 2022-2023 yksi varhaiskasvatuksen esiopetusryhmä toimii Kirkonkylän koulun tiloissa.

Kaupungissa on yksi vuoroa järjestävä päiväkotia (Peltoinen).

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Korona-pandemiasta palautuminen -> lasten hyvinvoinnin edistäminen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen -> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan uuden strategian käyttöönotto (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2023 varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Loimaan kaupunki on mukana opetushallituksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilu kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Touhula Alastaro, Peltoisten vuoropäiväkotia, Puistometsän päiväkotia ja Metsämaan päiväkotia. Muut toimipaikat toimivat verrokkiryhminä kokeilussa.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tilat jne.). Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.

Kesäkuun 2023 osavuosisikatsaus

Varhaiskasvatusta järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Varhaiskasvatuksen järjestäjää ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opitua hyväksi havaittuja hygieniatoimia.

Ukrainan tilanteella on ollut jonkin verran vaikutusta varhaiskasvatuspalveluihin. Ukrainalaisia lapsia on sodan syttymisen jälkeen tullut varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen noin 15.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys (konsulttiselvitys) hyväksyttiin sivistyslautakunnassa toukokuussa 2023. Selvitys toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatustalouden järjestämisessä ja kehittämisessä. Konsulttiselvityksen valmistumisen jälkeen alkaa palveluverkon tarkempi suunnittelu ja valmistelu. Jatkovalmistelua varten on perustettu työryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja elinympäristölautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä viranhaltijoista sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, tekninen johtaja ja kiinteistöpäällikkö. Keskeisimmät toimenpiteet tulevat kohdentumaan keskusta-alueelle, Metsämaalle ja Virttaalle.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä vuonna 2023 mm. varhaiskasvatuksen tasa-arvon edistämiseen ja tukitoimien uudistamiseen liittyvät hankkeet. Tasa-arvon edistämiseen liittyvässä hankkeessa tavoitteena on edistää oppimista, hyvinvointia, vuorovaikutusta ja lähipalveluperiaatetta sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävään varhaiseen tukeen. Toisessa hankkeessa tavoitteena on varhaiskasvatustalouden tuen uudistuksen toimeenpanon tukeminen sekä lapsen saaman tuen vahvistaminen ja tuen laadun kehittäminen.

Keväällä 2023 haettiin valtionavustusta varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 110 000 euroa. Valtionavustusta myönnettiin 62 000 euroa. Valtionavustusta esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin haettiin 180 480 euroa. Valtionavustusta myönnettiin 180 480 euroa.

Keväällä 2023 päivitettiin esiopetuksen ja kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelmat sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Kokonaan uutena suunnitelmana 1.6.2023 tuli käyttöön varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Loimaan kaupungilla on ollut MLL:n Loimaan kaupungin yhdistyksen kanssa ohjatun leikkipuistotoiminnan järjestämistä koskeva sopimus vuodesta 1984 alkaen. Sopimus päätettiin irtisanoa yhteisymmärryksessä 30.6.2023 alkaen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajoja nostettiin 1.3.2023 alkaen noin 30 %, ja samalla asiakasmaksujen määrä väheni. Noin 65 % lapsista on toukokuun 2023 tilanteen mukaisesti maksuttomia.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).	Nivelvaiheen yhteistyötapaaminen perusopetuksen kanssa järjestettiin toukokuussa. Toimintamalleja on kehitetty ja yhtenäistetty. Esi- ja perusopetuksen nivelvaiheeseen on valittu vastuhenkilö. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien tiimi koostuu viikoittain käsittelemään lasten tuen tarpeita sekä niihin reagoimista.	Toteutuu
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Päiväkotien toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. (mm. varhaiskasvatuksen hyvinvointitiimi).	Toimintamalleja kehitetään jatkuvasti liikunnan ja hyvinvoinnin edistämiseen.	Toteutuu

2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmia, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta päiväko-deissa.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen). Luokkahenki-palvelun käyttöä laajennetaan päiväkoteihin.	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys on valmistunut. Suunnitelma toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä. Jatkovalmistelua varten on perustettu työryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja elinympäristölautakunnan puheenjohtajisto sekä sivistys- ja teknisen palvelualan virkamiehiä.	Toteutuu osittain
--	--	---	--	--

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina varhaiskasvatuksessa (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun. Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista.

1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuksen tuen uudistaminen merkitsee henkilöstöresurssin lisäystä (mm. erityisopettajien määrän lisäys, resurssin lisäys tuen tarpeisten lasten ryhmissä). Varhaiskasvatuksen tuen ja hyvinvoinnin tiimiä on vahvistettu (neljä konsultoivaa erityisopettajaa, yksi S2-erityisopettaja, varhaiskasvatuksen kuraattori, hanketyöntekijänä toimiva alueellinen varhaiskasvatuksen sosionomi).

Sivistyslautakunta päätti huhtikuussa 2023 perustaa kaksi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimea, jotka täytetään 1.8.2023 alkaen. Varsinaisen erityisopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtäviin kuuluu S2-ope-tusta ja he osallistuvat myös erilaisiin varhaiskasvatuksen kehittämishankkeisiin.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä 96 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 8 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Hanketyöntekijä	0	1	1
Perhepäivähoitaja	12	12	12
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	5	5	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	28	28	28
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	51	51	51
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	2	2	2
Yhteensä	111	112	112

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kolme (Puistometsä, Peltoinen, Metsämarjat) ja Hirvikoskella kaksi (Hirvimetsän päiväkotitoiminta, päiväkotitoiminta Mahlapuisto). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virtaalla.

Metsämaan päiväkotitoiminta toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa. Keskusta-alueella on lisääntyneen hoitopaikkatarpeen takia perustettu kaksi ylimääräistä ryhmää vuoden 2022 aikana (lisäryhmä Puistometsän päiväkodissa, päiväkotitoiminta Metsämarjat). Helmikuusta 2023 on toiminut yksi ryhmä entisessä Mahlapuiston päiväkodissa.

Loimaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen laadinta käynnistyy syksyllä 2022 (mm. palvelurakenne, tilakysymykset yms.).

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia. Sivistyslautakunta hyväksyi 25.5.2023 Touhula Varhaiskasvatus Oy:n 3,9 %:n hinnankorotuksen 1.8.2023 alkaen.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

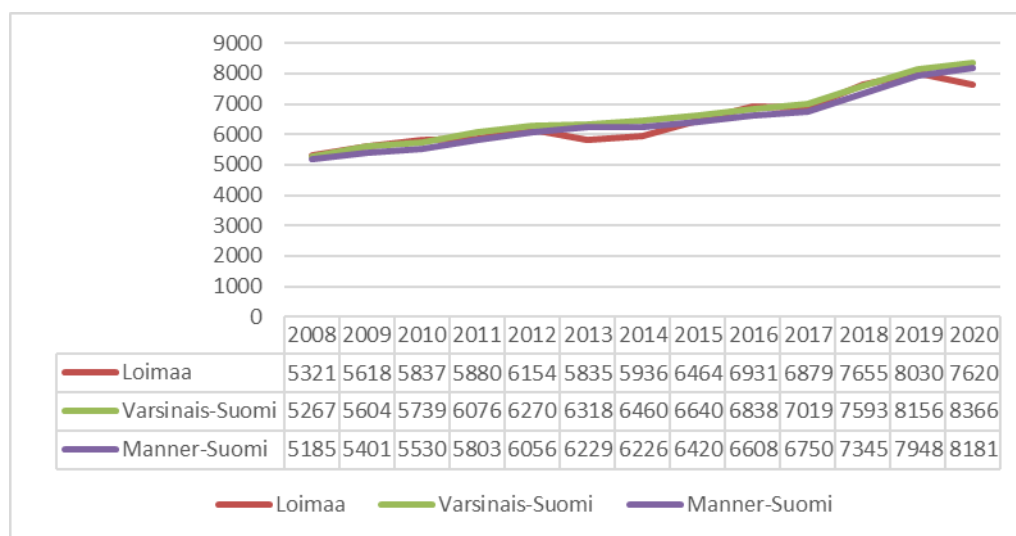
Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023
TOIMINNAN LAA- JUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	598	600	585
Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	133	120	120*
	-joista päiväkodeissa	535	520	550
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	0	0	0
	-joista perhepäivähoidossa	63	80	35
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	181	300	300
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	137	160	100
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	145	220	135
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
	-kotitalouksien lukumäärä	2	7	3
	-lapsia tuen piirissä	4	10	5

*lisäksi kaksivuotisessa esiopetuksessa on noin 50 lasta

Kevään 2023 aikana varhaiskasvatuksessa on ollut keskimäärin 620 lasta, joista 580 päiväkodeissa ja 40 perhepäivähoidossa. Kotihoidon tuen piirissä lapsia on ollut keskimäärin 139. Esiopetuksen oppilaita oli 118.

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2020 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2020 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatustilain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakkointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seuranta ja ennakkointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.
3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuvaa, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2022	TA 2023	Tot 2023
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastauksen keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2022.	3,5-4,0	3,45
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta - perhepäivähoito - ryhmäperhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)	156,0 - 76,0	95-100 - 90-95	arv. tilinpäätöksessä
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	68,0	70-75	arv. tilinpäätöksessä

Varhaiskasvatus

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	700 073	579 922	727 900	-200 000	527 900	530 954	101 %	3 054	527 900
Myyntituotot	52 915	1 308	11 000	0	11 000	715	7 %	-10 285	11 000
Maksutuotot	543 693	307 269	529 600	-200 000	329 600	225 960	69 %	-103 640	329 600
Tuet ja avustukset	103 359	271 346	187 200	0	187 200	303 471	162 %	116 271	186 400
Muut toimintatuotot	106	0	100	0	100	808	808 %	708	900
Toimintakulut	-8 140 521	-4 131 726	-8 349 770	-340 922	-8 690 692	-4 527 143	52 %	4 163 549	-8 690 000
Henkilöstökulut	-4 662 923	-2 382 051	-4 774 900	-110 922	-4 885 822	-2 575 035	53 %	2 310 787	-4 885 000
Palvelujen ostot	-2 638 271	-1 323 879	-2 475 350	-200 000	-2 675 350	-1 362 350	51 %	1 313 000	-2 710 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 902	-40 393	-47 400	0	-47 400	-40 098	85 %	7 302	-55 000
Avustukset	-540 015	-272 640	-551 400	0	-551 400	-246 226	45 %	305 174	-510 000
Muut toimintakulut	-225 410	-112 763	-500 720	-30 000	-530 720	-303 435	57 %	227 285	-530 000
Toimintakate	-7 440 448	-3 551 804	-7 621 870	-540 922	-8 162 792	-3 996 189	49 %	4 166 603	-8 162 100

Poikkeama talousarviosta:

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot näyttäisivät toteutuvan budjetoidulla tavalla. Maksutuottojen vähenemistä vuoteen 2022 verrattuna selittää hoitopäivämaksujen väheneminen (varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023). Asiaksmaksujen tuloarvoja nostettiin noin 30 %, jolloin hoitopäivämaksut ovat vähentyneet noin 34 – 35 %. Hankerahoitusta (tuet ja avustukset) on tällä hetkellä yli budjetoidun, mutta rahoituksesta noin 100 000 – 115 000 euroa siirtyy vuodelle 2024.

Myös toimintakulut vaikuttavat toteutuvan aika lailla talousarvion mukaisesti. Palvelujen ostot sekä aine- ja tarvikemenot näyttäisivät jonkin verran ylittyvän, mutta vastaavasti avustukset (kotihoidon tuki) alittuvat. Palvelujen ostoissa näkyy mm. varhaiskasvatuksen ostopalvelujen hinnankorotukset. Henkilöstömenojen kohdalla toteutumaan vaikuttavat osaltaan erilaiset sijaisuuskulut, joiden ennakointi on haasteellista. Muiden toimintakulujen kasvua vuoteen 2022 verrattuna selittää Hirvimetsän päiväkodin leasing-vuokra.

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys
Toimielin: Sivistyslautakunta
Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2022 – 2023 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Marttilan ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitohenkilöstö (kuraattorit ja psykologit). Opiskeluhoito siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Talustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Korona-pandemiasta palautuminen-> lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Oppilasmäärän muutokset ja oppilaiden tuen tarve vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tuntikehys, ryhmäkoot jne.).

Loimaan uuden strategian käyttöönottoaminen. (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2023 perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Perusopetuksessa painottuu myös Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihankkeeseen. Yritysten ja työmahdollisuuksien tunnettavuuden parantamiseen pyritään mm. suunnitelmallisella yritysten ja koulujen yhteistyöllä (esim. työpaikkavierailut). Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanketta tuetaan opetussuunnitelman mukaisesti yritys- ja oppilaitosten yhteistyöllä (mm. teemapäivät, monialaiset oppimiskokonaisuudet, laaja-alaisten oppimiskokonaisuuksien painotukset).

Kesäkuun 2023 osavuosisikatsaus

Perusopetusta järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Opetuksen järjestäjää ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opittuja hyviä havaittuja hygieniatoimia.

Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta perusopetuksen valmistavaan opetukseen. Hirvikosken yhtenäiskoululla on ollut kolme valmistavan opetuksen ryhmää ja Keskuskoululla yksi. Oppilaita valmistavassa opetuksessa on ollut 53 (ukrainalaisia 42). Jatkossa tilanteella on merkittävää vaikutusta S2-opetukseen.

Vuonna 2023 on käynnissä mm. perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa oppilaille tarjotaan lisätukea opiskeluun (esim. ryhmäkokojen pienentäminen, avustajapalvelut).

Valtionavustusta on myönnetty myös kerhotoiminnan tukemiseen ja harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen. Näiden hankkeiden tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajantoimintaa, mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Keväällä 2023 haettiin jatkohoitusta harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseksi 53 625 euroa sekä kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 18 620 euroa. Valtionavustusta myönnettiin harrastamisen Suomen malliin 45 000 euroa ja kerhotoimintaan 14 000 euroa.

Uusina hankkeina lukuvuonna 2022 - 2023 käynnistyivät digitaalisten taitojen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvät hankkeet. Näiden hankkeiden tavoitteena on edistää lasten ja nuorten ymmärrystä, taitoja ja osaamista medialukutaidossa, tv-taidoissa sekä ohjelmointitaidoissa. Tavoitteena on myös kehittää ratkaisuja ja toimintamalleja, jotka lisäävät oppimisen digitalisaation laatua ja edistävät opetussuunnitelman perusteiden mukaista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä. Oppimisympäristöjen kehittämiseen haettiin keväällä 2023 jatkohoitusta, mutta rahoitusta ei myönnetty.

Loimaan kaupungilla on useamman vuoden ollut Kosken, Marttilan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa sopimus erityisopetuksen järjestämisestä. Vuoden 2023 keväällä vastaava sopimus tehtiin myös Auran kunnan kanssa.

Keväällä 2023 päivitettiin esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, perusopetuksen opetussuunnitelman osia (erityisesti opiskeluhuollon osuus) sekä valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.

Ketterää osaamista -hankkeen myötä Loimaalle on laadittu yritysvierailukortteja jäsentämään oppilaitosten ja yritysten välisiä vierailuja. Korttien tarkoitus on toimia viestintävälineenä ja yhteystietojen säilytyspaikkana. Ideana on siis, että yritykset näkevät, millaisilla teemoilla vierailuille tulisi. Ja opettajat näkevät, mihin yrityksiin vierailuja otetaan vastaan.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien	Nivelvaiheen yhteistyötapaaminen varhaiskasvatuksen kanssa järjestettiin toukokuussa. Toimintamalleja on kehitetty ja yhtenäistetty. Varhaiskasvatuksessa on nimetty vastuuhenkilö	Toteutuu

		kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).	esi- ja perusopetuksen nivelvaiheeseen. Perusopetuksen tuntikehykseen on varattu S2-opetuksen resurssia aiempaa enemmän, koska maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrä on lisääntynyt.	
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Koulujen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. Hyvinvoinnin vuosikellon laatiminen ja toteuttaminen yläkouluissa (mm. turvataidot, arjen valinnat, itsetuntemus ja vahvuudet, kaveritaidot, tunnetaidot, selviytymiskeinot, arvot ja asenteet, unelmat ja luottamus elämään). MOVE-testien tulokset ovat keskimäärin valtakunnan keskitasolla. Kouluterveyskyselyn tulokset ovat parantuneet edellisestä mittauksesta.	Hyvinvoinnin vuosikello on otettu käyttöön yläkouluissa ja sen käyttöä ollaan laajentamassa myös alakouluihin. Henkilöstölle on järjestetty ja järjestetään myös jatkossa aiheeseen liittyvää koulutusta. Loimaan MOVE-tulokset ovat testattavasta lajista riippuen pääosin maan keskitason alapuolella, joiltakin osin myös keskitasoa parempia. Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos Loimaalla on 43,4 %, kun koko maan tulos on 40 %, eli 40 %:lla 5. ja 8. luokkalaisista fyysinen toimintakyky on tasolla, joka voi vaikeuttaa arjessa jaksamista.	Toteutuu osittain
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Monipuolinen kerhotarjontaa eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärä (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (55 000 - 60 000 euroa).	Lukuvuonna 2022-2023 toteutui 36 kerhoa, joissa osallistujia oli 340-360. Valtionavustusta kerhotoiminnan tukemiseen on myönnetty 16 000 € ja harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen 45 000 €.	Toteutuu osittain
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investiohjelmia, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta kouluissa.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen). Luokkahenki-palvelun käyttö toteutuu kaikissa kouluissa.	Sisäilmaa on kevään 2023 aikana seurattu Asemanseudun koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Puistokadun koululla ja HYK:ssä (Luokkahenki). Lukuvuoden 2023-2024 aikana seuranta siirretään muihin kouluihin.	Toteutuu osittain

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstömäärä on pystytty palveluverkon muuttuessa sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen, tuntikehyksen ja opetusryhmien määrän muutokset vaikuttavat myös opettajien määrään ja työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa oma vaikutuksensa henkilöstön pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa erityisesti koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijainstarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on erityisopettajien tehtäviin.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 97 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virka- ja työsuhteessa on noin 26 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Seuraavassa henkilöstötaulukossa päätoimisten tuntiopettajien määrässä näkyvät neljä valmistavan opetuksen opettajaa ja yksi hanketoimintaan liittyvä resurssiopettaja. *Opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit siirtyvät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle.*

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	4,4
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	51	51	51
Lehtori	30	30	30
Pt. tuntiopettaja	23	23	23
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erityisluokanopettaja	14	14	14
Erityisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	0	0	0
Koulunkäynninohjaaja	48	48	48
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	3
Koulukuraattori	3	0	0
Koulupsykologi	3	0	0
Perusopetus (yhteensä)	194	188	186,4

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.

Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta.

Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla on kevästä 2021 alkaen toteutettu sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki). Sivistyslautakunta päätti syyskuussa 2021 ottaa ko. palvelun käyttöön laajemminkin. Sopimus mahdollistaa 50 - 55 luokkatilan seurannan kerrallaan ja tarkoitus on toteuttaa seurantaa kaikilla kouluilla tietyn aikataulun mukaisesti.

Kouluverkko selvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Vuosina 2023-2024 tulisi suunnitella Hirvikosken yhtenäiskoulun korjausten (2019) jatkaminen, Puistokadun koulun käsityötilan ja piha-alueen kunnostaminen, Asemanseudun koulun vanhan osan kunnostaminen sekä Keskuskoulun ns. kakkosvaiheen toteuttaminen (liikuntatila, ruokala, apip-tilat).

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 300 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta). Kuljetusten hintatason nousu kilpailutuksessa, kouluverkkomuu-
tos ja polttoaineen merkittävä hinnannousu ovat kasvattaneet kuljetuskustannuksia.

Sivistyslautakunnan päätöksen (25 §/2023) mukaan oppilaskuljetusten kilometrihintoja korotettiin 0,10 euroa ajalla 4.1.-3.6.2023. Korotus koski sivistysvaliokunnan 28.1.2021 (8 §) päätöksen mukaisia linjaliikenteen ulkopuolisten oppilaskuljetusten hankintoja.

Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuiden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

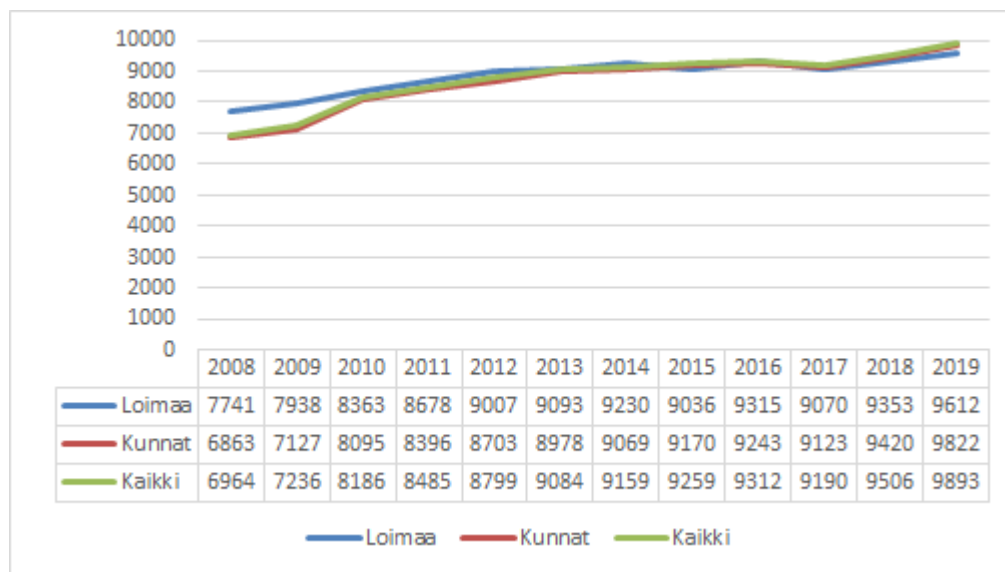
PERUSTIEDOT		TP 2021	TA 2022	TA 2023
Oppilaat kouluittain (TA 2023 keskiarvo syksy 2022 ja arvio syksy 2023)	Asemanseudun koulu	64,5	65	57
	Kauhanojan koulu	58,5	54	51
	Keskuskoulu	385,5	372	381
	Kirkonkylän koulu	7+106	113	108
	Kojonkulman koulu	1+17	- *	-
	Metsämaan koulu	7+50	49	47
	Niinijoen koulu	38,5	39	36
	Virttaan koulu	6,5	- *	-
	Alastaron yläaste	42,5	- *	-
	Puistokadun koulu	286	320	308
Hirvikosken yhtenäiskoulu	415	415	405	
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	15+1470	1427	1393**
	Yleisopetus	1355	1322	1288
	Luokkamuotoinen erityisopetus	115	105	105
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	347	390 - 400	350 -360
	Tehostetun tuen oppilaat	212	210 - 215	210-215
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	4,0 %	3,5 %	2,5 %
	Erityisopetus	13,5 %	14,5 %	12,5 %

* koulun toiminta päättyi 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virttaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.

** luvuissa eivät ole mukana mahdolliset valmistavan opetuksen oppilaat, joita lv. 2022-2023 on noin 50 (Keskuskoulu ja HYK).

Kevätlukukaudella 2023 oppilasmäärä oli 1 383. Lisäksi valmistavassa opetuksessa oli enimmillään 53 oppilasta.

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2020 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2020) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetustun- nit/ opp	Opetus €/tunti	Kuljetusop- pilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 433,5	89	70	220,5	1 279	2,60	10 005
Kauhajoki	1 319	74	69	459	1 464	4,25	9 444
Lieto	2 558	62	70	568,5	918	2,66	8 047
Loimaa	1 520	79	62	585,5	1 438	2,81	9 536
Naantali	1 975	72	68	353	2 034	3,57	9 063
Uusikaupunki	1 368	80	63	362,5	772	2,49	9 347
Kunnat yhteensä	534 943	71	70	108 382,5	1 535	2,62	9 807

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2020 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon. (edellä olevan taulukon luvut eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

- Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
- Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

- Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.
- Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

- Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
- Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
- Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuvaa, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2022	TA 2023	Tot 2023
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,3	11,1	11,3
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	184	175	184
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	-
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	9 540	9 800	arv. tilinpäätöksessä
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,4	3,3-3,5	Kyselyä ei ole toteutettu vuonna 2023.
	Oppilasmäärä/opetusryhmä	16,1 18,0 15,8	17-18 18-19 16-17	16,1 18,0 15,8
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	131	145	150
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	27	30	26
	Ohjaustuntien määrä/vko	405	410	400

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	1 390 938	1 101 751	1 124 600	125 000	1 249 600	1 111 855	89 %	-137 745	1 249 600
Myyntituotot	880 812	399 706	674 300	65 000	739 300	363 525	49 %	-375 775	739 300
Maksutuotot	116 032	51 618	106 000	0	106 000	50 610	48 %	-55 390	106 000
Tuet ja avustukset	384 227	645 162	339 100	60 000	399 100	694 347	174 %	295 247	399 100
Muut toimintatuotot	9 868	5 265	5 200	0	5 200	3 373	65 %	-1 827	5 200
Toimintakulut	-13 697 928	-7 076 500	-13 110 000	-505 021	-13 615 021	-7 292 046	54 %	6 322 975	-13 830 000
Henkilöstökulut	-10 222 693	-5 261 313	-9 805 300	-505 021	-10 310 321	-5 591 019	54 %	4 719 302	-10 566 000
Palvelujen ostot	-2 929 515	-1 475 452	-2 734 200	0	-2 734 200	-1 394 414	51 %	1 339 786	-2 734 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-403 439	-238 306	-414 000	0	-414 000	-240 674	58 %	173 326	-400 000
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-142 281	-101 429	-156 500	0	-156 500	-65 938	42 %	90 562	-130 000
Toimintakate	-12 306 990	-5 974 749	-11 985 400	-380 021	-12 365 421	-6 180 190	50 %	6 185 231	-12 580 400

Poikkeama talousarviosta:

Perusopetuksen toimintatuotot näyttäisivät toteutuvan budjetoidulla tavalla. Myyntituottojen kohdalla näkyy kotikuntakorvausten väheneminen (vieraskuntalaisten oppilaiden väheneminen). Hankerahoitusta (tuet ja avustukset) on tällä hetkellä yli budjetoidun, mutta rahoituksesta noin 290 000 – 300 000 euroa siirtyy vuodelle 2024.

Toimintakulut näyttäisivät ylittyvän noin 215 000 eurolla. Pääosin tämä perustuu henkilöstökulujen ylittymiseen (noin 255 000 €). Henkilöstökulujen lisääntymiseen vaikuttavat mm. lasten/nuorten lisääntyvä tuen tarve, maahanmuuttajalasten opetus sekä hanketoiminnan laajuus. Henkilöstömenojen kohdalla toteutumaan vaikuttavat osaltaan myös erilaiset sijaisuskulut, joita on vaikea ennakoida tässä vaiheessa. Palvelujen ostojen kohdalla määrärahatilanne on niin ikään tiukka ja määrärahojen toteutumaan vaikuttavat erityisesti toisiin kuntiin sijoitettujen lasten opetuskustannukset (laskutus vuoden 2023 lopulla), lukiokoulutuksen maksuosuus ja mahdollinen kompensatio polttoaineen hinnannousun takia, joiden arviointi on tässä vaiheessa haasteellista. Edellä mainittuja ylityksiä pyritään jonkin verran kompensoimaan aine- ja tarvikemenoista sekä muista toimintakuluista (noin 40 000 €).

Sivistyspalvelujen hallinto

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	297	182	100	0	100	26 816	26 816 %	26 716	26 900
Myyntituotot	195	80	100	0	100	5	5 %	-95	89
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	37	37	0	0	0	26 811	0 %	26 811	26 811
Muut toimintatuotot	65	65	0	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-272 813	-146 192	-255 500	-4 367	-259 867	-131 174	50 %	128 693	-259 900
Henkilöstökulut	-197 128	-105 703	-205 700	-4 367	-210 067	-94 148	45 %	115 919	-189 500
Palvelujen ostot	-48 755	-25 050	-33 400	0	-33 400	-35 083	105 %	-1 683	-60 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 530	-4 150	-4 700	0	-4 700	-718	15 %	3 982	-1 500
Avustukset	-6 450	0	-6 400	0	-6 400	0	0 %	6 400	-6 400
Muut toimintakulut	-13 951	-11 289	-5 300	0	-5 300	-1 225	23 %	4 075	-2 500
Toimintakate	-272 516	-146 010	-255 400	-4 367	-259 767	-104 359	40 %	155 408	-233 000

Poikkeama talousarviosta:

Toimintatuottoihin on kirjattu vieraskielisten oppilaiden opetukseen myönnetty valtionavustus, jota ei ole ollut talousarviossa.

Toimintakulut näyttävät toteutuvan budjetoidulla tasolla. Palvelujen ostoissa on otettu huomioon mahdollinen polttoaineen hinnannousun takia maksettava kompensatio liikennöitsijöille.

Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys
Toimielin: Sivistyslautakunta
Palveluala: Vapaa-aikapalvelut
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteri-yhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Voimaa vanhuuteen ohjelman eteenpäin vieminen. Ohjelman päämääränä on edistää vielä kotona tai palvelutaloissa itsenäisesti pärjäävien toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (+75) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveystoiminnan avulla. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on "vauvasta vaariin" kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistystyksen keidas. Vesiliikuntaohjelmiston laajennuksen myötä ohjatut ja omaehtoiset ohjelmat laajenevat syvänveden jumppiin ja ajastettaviin virtuaalitunteihin. Vesihovin ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin tulee panostaa entistä enemmän.

Loimaa ja muut Saviseudun kunnat ovat mukana LiikU:n organisoimissa eri vuodenaikoihin keskittyvissä liikuntakampanjoissa (talviliikkuja, haastepyöräily syksyn kampanja), joissa osanotto kirjataan pääasiassa mobiilisovelluksin. Saviseudun kunnilla on keskinäinen asukaslukujen suhteeseen perustuva "kisa", jonka tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia kehitetään. Suunnitteluvaiheessa olevien talvi- ja kävelyreittien toteutuksen eteenpäin vieminen monipuolistaa eri käyttäjäryhmien ympärivuotista ulkoilukäyttöä.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (4-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulutusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Oppilaat oppivat musiikin ja tanssin tietoja ja taitoja. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Sopimus Loimaan Seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Yhteistyökuntina ovat Auran, Kosken Tl, Oripään, Punkalaitumen, Pöytyän ja Ypäjän kunnat.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai

kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Korona-pandemiasta palautuminen-> asiakkaiden saaminen palvelujen piiriin, korona-ajan toimivien käytäntöjen hyödyntäminen (digitaaliset palvelut).

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan uuden strategian käyttöönotto (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2023 vapaa-aikapalvelujen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Kesäkuun 2023 osavuositarkaus

Koronalla ei ollut keväällä 2023 merkittävää vaikutusta vapaa-aikapalvelujen järjestämiseen. Jonkin verran korona-aika saattoi heijastua vielä käyttäjämääriin. Vapaa-aikapalveluissa koronapandemiasta palautuminen ja asiakkaiden saaminen takaisin palvelujen piiriin vaatii oman aikansa.

Ukrainan tilanteella ei ole ollut erityistä vaikutusta vapaa-aikapalveluihin. Ukrainalaisia nuoria on jonkin verran käynyt nuorisotiloilla ja ukrainalaisia on ollut myös liikuntapalvelujen käyttäjinä. Pääkirjastoon on hankittu pieni kokoelma ukrainankielistä lastenkirjallisuutta. Lisäksi Monikielisestä kirjastosta on tilattu siirtokokoelma lasten- ja nuortenkirjoja kirjastoista lainattavaksi.

Kirjastopalveluselityksen aikataulusta poiketen omatoimikirjastojen toteuttaminen ei ole edennyt vuonna 2023. Loimaan kaupunki on mukana seutuhankintojen kilpailutuksessa ja kilpailutus omatoimikirjastojen laitehankinnoista käynnistyy syksyllä 2023. Hankinnan suunniteltu sopimusaika on 1.1.2024-31.12.2026. Kesällä 2023 hankittiin pääkirjastoon lainaus- ja palautusautomaatti.

Keväällä 2023 myönnettiin ensimmäisen kerran hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kohdennetut toiminta-avustukset. Avustuksilla tuetaan ensisijaisesti hyvinvoinnin erojen kaventamista Loimaalla. Toiminnan tulee edistää loimaalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäistä syrjäytymistä ja edistää kotoutumista. Vuonna 2023 ko. avustuksiin on varattu 11 500 euroa.

Kulttuuripalveluissa tehtiin keväällä 2023 hakemus museotoiminnan valtionavustuksen piiriin.

Loimaan kaupungilla on sopimus Loimaan Seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä Punkalaitumen kunnan kanssa. Punkalaitumen kunnanhallitus päätti 13.6.2023 vähentää Loimaan Musiikkiopiston oppilaspaikkoja kymmenestä seitsemään vuosien 2025-2030 aikana niin, että Loimaan musiikkiopisto ei ota Punkalaitumen oppilaita kuin joka toinen vuosi alkaen kevästä 2025. Näin ollen oppilaspaikkoja saadaan laskettua joustavasti vuosien 2025-2030 aikana. Tällä hetkellä ja keväällä 2024 valituilla opiskelevilla oppilailla on subjektiivinen oikeus suorittaa oppimäärä loppuun.

Vapaa-aikapalveluissa on vuonna 2023 käynnissä erilaisia kehittämishankkeita. Liikuntapalveluissa on liikunnallisen elämäntavan paikallinen kehittämishanke, johon on myönnetty rahoitusta 15 000 euroa. Tavoitteena on kehittää eri ikäryhmien liikuntaa sekä edistää omatoimista liikuntaa, arkiliikuntaa ja työpaikkaliikuntaa. Hankkeen puitteissa toteutettiin toukokuussa 2023 liikuntakysely yli 70-vuotiaille loimaalaisille. Vastauksia saatiin 573 (vastausprosentti 11,8 %). Aineiston analyysi ja raportointi toteutetaan syyskaudella 2023. Lisäksi toukokuussa 2023 järjestettiin Wilman kautta harrastuskysely

tuleville 3-9-luokkalaisille. Kysely toteutettiin kaksikielisenä (suomi/englanti) ja vastuksia saatiin 277. Kyselyn analyysi ja raportointi on käynnissä.

Nuorisopalveluissa on useamman vuoden jatkunut etsivän nuorisotyön hanke, johon vuodelle 2023 myönnettiin avustusta 43 200 euroa. Vuonna 2022 käynnistyi koulunuorisotyön hanke, jonka tarkoituksena on koulussa tehtävän nuorisotyön vahvistaminen. Tavoitteena on vähentää koronapandemian aikaisten rajoitusten kielteisiä vaikutuksia sekä vahvistaa nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiintymystä koulu yhteisöön. Lisäksi nuorisopalveluissa on ollut European Solidarity Corps- hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan Loimaalla.

Musiikkiopistolle on myönnetty Erasmus+ -akreditointi vuosille 2022-2027. Keväällä 2023 toteutui kahden opettajan vierailu eurooppalaisissa musiikkiopistoissa. Nykyiselle hankkeelle myönnettiin jatkoaikaa toukokuulle 2024.

Liikuntapaikkaselvitystä on valmisteltu kevään 2023 aikana ja työtä jatketaan syksyllä 2023. Liikuntapaikkaselvityksen mukaisia toimenpiteitä on tarkoitus hyödyntää liikuntapaikkojen hoidossa sekä tulevien investointien valmistelussa ja toteuttamisessa.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Vahvistetaan taiteen perusopetuksen yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Tuemme yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua lapsille ja nuorille.	Taiteen perusopetus tavoittaa 30 % alle 18-vuotiaiden ikäluokista. Opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti, toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään palautteen pohjalta.	Taiteen perusopetus tavoittaa 30 % alle 18-vuotiaiden ikäluokista. Opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti (esim. Tanssin opetussuunnitelma 1/2023). Toimintaa arvioidaan ja kehitetään palautteen pohjalta säännöllisesti.	Toteutuu
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Opistojen tarjonta ottaa huomioon kaikki ikä- ja väestöryhmät. Vahvistetaan erityisesti miesten osallistumismahdollisuuksia. Palveluja järjestetään hajautetusti, lähellä kuntalaisia.	Opistoissa toteutuu monipuolinen ja kuntalaisten tarpeiden mukaan hyvin kohdentuva kurssitarjonta. Opistoissa on vähintään 10 alle kouluikäisille tarjottavaa kurssia, vähintään 10 ikäihmisille suunnattua kurssia sekä vähintään 20 Loimaan keskustan ulkopuolella järjestettävää kurssia. Opistoissa poikien ja miesten osuus nousee 30 %:iin osallistujista. Musiikkiopistolla on vuosittain vähintään viisi vierailua sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen ja vähintään viisi musiikkiopiston ulkopuolella järjestettyä, suurelle yleisölle avointa tilaisuutta.	Opistoissa toteutuu monipuolinen ja kuntalaisten tarpeiden mukaan hyvin kohdentuva kurssitarjonta. Opistoissa on vähintään 10 alle kouluikäisille tarjottavaa kurssia, vähintään 10 ikäihmisille suunnattua kurssia sekä vähintään 20 Loimaan keskustan ulkopuolella järjestettävää kurssia. Musiikkiopistolla on vuosittain vähintään viisi vierailua sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen ja vähintään viisi musiikkiopiston ulkopuolella järjestettyä, suurelle yleisölle avointa tilaisuutta.	Toteutuu

2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Kehitämme kotona asuvien ikäihmisten mahdollisuutta itsenäisen kuntouttavan liikunnan toteuttamiseen teknologiaa hyödyntäen. Teknologian hyödyntäminen monipuolisen liikuntamateriaalin tuottamisessa sekä tarjolla olevien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen hyödyntämisessä.	Asiakasmäärä 70. Luodaan digitalisaatiota hyödyntäen palveluja, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen.	Etä- ja digijumpan toimintoja on edelleen kehitetty ja kohderyhmää tavoitetaan mm. tuolijumpissa ja opintopiireissä. Liikuntapalveluiden tabletteja käyttää 65 asiakasta, alku- ja lopputesauksen tulokset kirjattu. Liikuntakysely toteutettu yli 70-vuotiaille loimaalaisille.	Toteutuu
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelman avulla edistetään toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (pääosin 75+) liikuntakykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla.	Uusien vertaisohjaajien kouluttaminen ja vanhojen aktivoiminen vertaisvetureiksi. Tavoitteena on 15 vertaisohjaajaa. Tavoitteena 10 ulkoilustävän kouluttaminen ja ulkoilustävätoiminnan käynnistäminen. 10 % kasvu liikuntapalvelujen 75+ ryhmien toiminnassa.	Varhan fysioterapeutti on suorittanut Ikäinstituutin vertaisohjaajakoulutuksen. Ulkoilustavia koulutettu kevään aikana 13 henkilöä yhteistyössä seurakunnan kanssa. Koulutajakoulutukseen osallistui 4 henkilöä. Keväällä suunniteltu Seniorisumpit liikunta- ja kulttuuritapahtuma alkaa elokuussa yhteistyössä elinvoimayksikön kanssa.	Toteutuu osittain
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja opimisen paikan	Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset ja terveelliset tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset.	Tällä hetkellä ei ole käynnissä palveluverkkoon liittyviä hankkeita. Oma-toimikirjastojen toteuttaminen alkaa vuonna 2024. Yleisesti ottaen nuorisotilat ovat asianmukaisessa kunnossa, mutta Alastaron nuorisotilalle tulisi saada paremmat tilat. Alastaron ja Hirvikosken nuorisotilat eivät ole esteettömiä.	Toteutuu osittain
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Nuorisopalvelut ottavat toiminnassaan huomioon kaikki nuoret ja jokainen on tervetullut toiminnan piiriin. Erityishuomiota kiinnitetään syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin ja niihin, joiden viiteryhmää kohtaan kohdistuu stigmaa. Nuorisotyössä panostetaan lasten ja nuorten kohtaamiseen.	Nuoret löytävät omia ryhmiään ja saavat uusia kavereita. Yksinäisyyden tunne vähenee ja aktiivisuus lisääntyy. Toimintaan tulee mukaan nuoria, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet. Nuori kokee olevansa arvokas, vahvistetaan luottamuksellisten suhteiden syntymistä. Nuoret ovat	Rainbow-klubin toimintautena on aktiivista, ja nuoria osallistetaan toimintaan. Nuorisotaloille kaikki nuoret ovat tervetulleita. Koulunuorisotyö edesauttaa uusien nuorten tulemistä nuorisotalotoimintaan.	Toteutuu

		mukana kehittämässä ja toteuttamassa toimintaa.	Etsivä nuorisotyö kohdistuu syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin. Nuorisotalotoimikunnat antavat kaikille nuorille mahdollisuuden osallistua nuorisotalon päätöksentekoon.	
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Nuorisopalvelujen ja koulujen yhteistyön kehittäminen mm. koulunuorisotyön kautta.	Koulujen ja nuorisopalvelujen saumaton yhteistyö, jolla vahvistetaan lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä kouluyhteisöön (matalan kynnyksen toimintaa, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen, yksilöiden kasvun ja kehityksen tukeminen, kouluviihtyvyyden lisääminen jne.).	Koulunuorisotyö tukee koulun ja nuorisopalveluiden välistä yhteistyötä. Koulunuorisotyön resurssi vaikuttaa alimitoitetulta tarpeeseen nähdä ja koulunuorisotyön osuuden lisäämistä tulisi voida harkita tulevina vuosina.	Toteutuu
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Kirjasto on kaikille avoin ja maksuton tila, jossa erilaiset ihmiset voivat kohdata toisiaan. Kirjasto tukee asiakkaitaan toimimaan aktiivisina kuntalaisina ja järjestää tapahtumia kaikille ikäryhmille. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja ryhmien kokoontumiseen sekä opiskeluun ja etätööhön.	Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Tapahtumien lukumäärä/vuosi (50 - 55) ja osallistujamäärä (500 - 550).	Pääkirjastosta ja Mellilän kirjastosta voivat ryhmät ja yhdistykset varata maksutta kokoontumistiloja. Pääkirjastossa ja Alastaron kirjastossa on mahdollisuus järjestää näyttelyitä. Näyttelytiloista ei peritä maksua. Kirjastoissa on järjestetty 59 tapahtumaa, osallistujia on ollut 483.	Toteutuu
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Ylläpidetään ja kehitetään vakiintuneita kulttuuriperinteitä ja luodaan uusia kohtaamisen paikkoja ja -muotoja. Tehostetaan yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa.	Perinteisten tapahtumien järjestäminen ja kehittäminen sekä uusien tapahtumien/palvelujen toteuttaminen (monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen). Tuetaan kulttuuritoimijoiden toimintaedellytyksiä mm. korottamalla kyläyhdistyksille jaettavia yleisavustuksia (asumisen teemavuosi) ja lisäämällä kohdeavustusten määrärahoja. Edistetään kulttuurikaveri-toimintaa esim. yhteistyössä liikuntatoimen (Voimaa vanhuuteen -hanke) tai SPR:n (ystävätoiminta) kanssa.	Vuonna 2023 vapaa-ajapalvelujen avustusten määrärahoja korotettiin vuoden 2019 tasolle, mikä on mahdollistanut jonkin verran edellistä vuotta suuremman avustuksen myöntämisen.	Toteutuu osittain

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Kulttuuripalveluissa suunnitelmassa oleva hakemus museotoiminnan valtionavustuksen piiriin merkitsee myös henkilöstöorganisaation muutosta (nimikkeiden muuttamista, resurssin lisäämistä). Kulttuurisihteerin nimeke olisi jatkossa museonjohtaja ja kulttuurituottajan museoassistentti. Sivistyslautakunta on keväällä 2022 muuttanut musiikinohjaajan nimikkeen kulttuurituottajaksi.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään (erityisesti nuorisopalvelut). Hankerahoituksella ovat etsivät nuorityöntekijät (1,5 htv) ja koulunuorisotyöntekijä (1 htv). Uuden strategian mukaisesti (Lasten ja nuorten Loimaa) on nuorisopalveluihin lisätty yksi nuoriso-ohjaaja.

Musiikkiopistotoiminnan laajeneminen näkyy opiston opettajamäärän kasvussa.

Opistojen rehtorin virka on ollut täyttämättä ajalla 1.11.2022-31.7.2023 ja tehtäviä ovat hoitaneet sivistysjohtaja ja työväenopiston suunnittelijaopettaja. Opistojen rehtorin virka on täytetty 1.8.2023 alkaen. Liikuntasihteerin virkaa on 1.6.2023 alkaen hoitanut viransijainen ja virka on tarkoitus täyttää syksyn 2023 aikana.

Viime aikoina avoinna olleisiin tehtäviin on ollut suhteellisen vähän hakijoita ja joidenkin tehtävien täyttämässä on ollut ongelmia.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	1	2	1
Kirjastovirkailija	8	9	9
Kulttuurisihteeri	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Kulttuurituottaja (ent. musiikinohjaaja)	0	1	1
Liikuntasihteeri	1	1	1
Liikunnanohjaaja	4	5	5
Kassa-/kahviyöntekijä	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	0	0,5	0,5
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	5,6	6	5,6
Nuorisotilan ohjaaja	0	0	0
Rehtori	0	1	0
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	10	11	10
Opettaja/musiikkiopisto	5	6	6
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	5	5	5
Palvelusihteeri	1	1,5	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	51,6	60,0	56,1

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Työväenopisto toimii seuraavissa pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspaikat ovat kaupungintalo, Taidetalo, Mellilän entinen kirjasto, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahalli sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, joista merkittävimmät ovat Tanssisali ja Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii kaupungintalolla ja musiikkiopiston kiinteistössä sekä ulkopuoliselta vuokratusta Tanssisalissa. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella.

Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla. Vuoden 2024 aikana aloitetaan omatoimikirjastojen käyttöönotto Alastaron kirjastosta.

Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu). Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä. Heimolinna palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloituksetta. Alpo Jaakolan patsaspuiston lisääntyneiden kävijämäärien takia tilat ovat kovemalla rasituksella kuin ennen. Tilat vaativat kunnostusta. Heimolinnaan tehdään tarveselvitys tilan akustiikan parantamiseksi ja huomioon

otettavaksi seuraavassa talousarviossa. Taidetalon linjasaneerausta varten on tekeillä kuntotutkimus. Linjasaneerauksen toteutuessa, museon kokoelmat tulee siirtää väistötiloihin ja museo on suljettu. Kokoelmat valokuvataan siirron yhteydessä.

Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja.

Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi. Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Liigaseurat ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Liikuntapaikkaselvityksen mukaiset toimenpiteet liikuntapaikkojen hoidossa sekä tulevien investointien valmistelussa ja toteuttamisessa.

Vuosina 2023 - 2024 tulisi suunnitella myös Mellilänjärven ja Kalikan alueen kehittäminen. *Kalikan alueen kehittämiseksi on tarve ja majoituspaikoille kysyntää.*

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 75 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten asiantuntija sekä ilmoitus- ja painatuspalveluiden hankinta (noin 55 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Toiminnan volyymin turvataan jatkossa valtionosuuden säilyminen. Kasvaneen oppilas- ja tuntimäärän takia musiikkiopiston valtionosuutta ei enää leikattu vuodelle 2022. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus. Maksurakennetta selkiytetään ja tehdään asiakkaille nykyistä läpinäkyvämmäksi.

Museoiden valtionosuuden piiriin voi hakea neljän vuoden välein. Seuraava haku on vuonna 2023. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Vaatimus tulee suoraan museolaista (§5 314/2019). Henkilöstörakennetta on tarkasteltu vuonna 2022. Osa-aikainen musiikinohjaajan toimi on muutettu kokoaikaiseksi kulttuurituottajan toimeksi ja kulttuuriohjaajalta on siirretty pois torivalvonnan tehtävät. Kulttuurisihteerin ja kulttuuriohjaajan tehtävänimikkeet muutetaan vastaamaan tehtävänkuvia (sis. kokoelma- ja yleisötyö, näyttely- ja sijoitustoiminta).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen

hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialtein henkilöstövaje on laitospöytäkirjan tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitospöytäkirjan poissaolon aikana hallinnassa. Myös kassa- ja laitoshuollon henkilöstö on riittämätön ja osa työstä on tehtävä ostopalveluna. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.

Arviointikohde	Mittari	TP 2022	TA 2023	Tot 2023
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	13,4	14,0	6,9
	käynnit	114 158	140 000	60 643
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	2 111	2 000	1 668
	patsaspuisto/käyntikerrat	3 539	3 500	778
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	59 936	52 000	34 973
	erityisliikunnan ryhmiä	29	26	27
	-osallistujat -käyntikerrat	464 7 069	300 7 000	450 6 451
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	14 965	12 000	4 884
	leiritoiminta, leiripäivät	84	200	60
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	675	650	-
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	67 (82)	100 (130)	41 (51)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	5 655 (79 %)	5 600 (> 80 %)	3 131
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	3 045	3 000	1 567
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	1 491	1 800	1 154
	alle 16 v. opiskelijat	296	215	283
	toimipisteitä toiminta-alueella	40	37	21
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	280	300	285
	opetustunteja/ viikko ka	243	245	242
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	56,70	53,70	arv. tilinpäätöksessä
	käyttökustannukset /laina	4,25	3,80	arv. tilinpäätöksessä
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	32,80	30,80	arv. tilinpäätöksessä
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	128,80	119,00	arv. tilinpäätöksessä
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	20,40	23,80	arv. tilinpäätöksessä
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	28,50	34,90	arv. tilinpäätöksessä
	nettomenot / opetustunti €	77,50	96,50	arv. tilinpäätöksessä
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	2 045	1 870	arv. tilinpäätöksessä

Vapaa-aikapalvelut

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	588 396	329 597	542 200	75 000	617 200	492 166	80 %	-125 034	643 000
Myyntituotot	253 212	99 424	264 000	55 000	319 000	200 987	63 %	-118 013	330 000
Maksutuotot	176 929	63 876	149 500	10 000	159 500	72 733	46 %	-86 767	145 000
Tuet ja avustukset	107 534	146 306	76 400	10 000	86 400	191 301	221 %	104 901	115 000
Muut toimintatuotot	50 722	19 991	52 300	0	52 300	27 145	52 %	-25 155	53 000
Toimintakulut	-3 071 702	-1 670 457	-3 389 250	41 012	-3 348 238	-1 732 272	52 %	1 615 966	-3 290 600
Henkilöstökulut	-2 123 176	-1 121 108	-2 358 600	41 012	-2 317 588	-1 138 975	49 %	1 178 613	-2 260 000
Palvelujen ostot	-315 752	-124 407	-306 500	0	-306 500	-165 570	54 %	140 930	-306 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-243 070	-129 224	-250 450	0	-250 450	-166 096	66 %	84 354	-250 400
Avustukset	-317 198	-257 444	-402 100	0	-402 100	-222 466	55 %	179 634	-402 100
Muut toimintakulut	-72 506	-38 275	-71 600	0	-71 600	-39 166	55 %	32 434	-71 600
Toimintakate	-2 483 306	-1 340 860	-2 847 050	116 012	-2 731 038	-1 240 106	45 %	1 490 932	-2 647 600

Poikkeama talousarviosta:

Vapaa-aikapalvelujen toimintatuotot näyttäisivät jonkin verran ylittävän budjetoidun. Myyntituottojen kasvu viime vuoteen verrattuna on merkittävä, mikä selittyy lähinnä uimahalli- ja kuntosalimaksujen kasvulla sekä musiikkiopiston opetuspalvelujen myyntituotoilla. Hankerahoitusta toteutuu arvioitua enemmän, vaikka vuodelle 2024 siirtyykin tai palautetaan rahoituksen myöntäjälle yhteensä noin 75 000 – 80 000 euroa.

Toimintakulut vaikuttavat muuten toteutuvan aika lailla budjetoidun mukaisesti, mutta henkilöstökulut ovat allitumassa noin 55 000 euroa. Tämä selittyy erityisesti sillä, että virkoja/toimia on ollut jonkin verran vuoden aikana täyttämättä.

Sivistyslautakunta

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	2 679 705	2 011 453	2 394 800	0	2 394 800	2 161 791	90 %	-233 009	2 446 000
Myyntituotot	1 187 133	500 518	949 400	120 000	1 069 400	565 232	53 %	-504 168	1 080 000
Maksutuotot	836 654	422 763	785 100	-190 000	595 100	349 302	59 %	-245 798	580 000
Tuet ja avustukset	595 157	1 062 851	602 700	70 000	672 700	1 215 930	181 %	543 230	727 000
Muut toimintatuotot	60 761	25 321	57 600	0	57 600	31 327	54 %	-26 273	59 000
Toimintakulut	-25 182 964	-13 024 876	-25 104 520	-809 298	-25 913 818	-13 682 635	53 %	12 231 183	26 069 000
Henkilöstökulut	-17 205 920	-8 870 175	-17 144 500	-579 298	-17 723 798	-9 399 176	53 %	8 324 622	-17 900 000
Palvelujen ostot	-5 932 293	-2 948 788	-5 549 450	-200 000	-5 749 450	-2 957 417	51 %	2 792 033	-5 810 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-726 941	-412 073	-716 550	0	-716 550	-447 586	62 %	268 964	-707 000
Avustukset	-863 663	-530 084	-959 900	0	-959 900	-468 692	49 %	491 208	-918 000
Muut toimintakulut	-454 148	-263 756	-734 120	-30 000	-764 120	-409 763	54 %	354 357	-734 000
Toimintakate	-22 503 259	-11 013 423	-22 709 720	-809 298	-23 519 018	-11 520 844	49 %	11 998 174	-23 623 000

Poikkeama talousarviosta:

Sivistyslautakunnan toimintatuotot ovat toteutumassa jonkin verran (noin 50 000 €) arvioitua suurempina, mikä perustuu lähinnä hankerahoitukseen. Vuoteen 2022 verrattuna tulot vähenevät noin 200 000 euroa. Vähennys selittyy lähinnä kotikuntakorvausten (myyntituotot) ja hoitopäivämaksujen (maksutuotot) vähenemisellä. Sen sijaan hankerahoitusta ja erilaisia vapaa-aikapalvelujen myyntituottoja on vuonna 2023 kertynyt enemmän (koronatilanteesta palautuminen). Hankerahoituksen kohdalla on otettava huomioon, että useimmat hankkeet kohdentuvat kahdelle vuodelle, mutta rahoitukset maksetaan kuitenkin yhdessä erässä. Nykyisestä hankerahoituksesta siirretään tilinpäätöksen yhteydessä vuodelle 2024 noin 480 000 – 490 000 euroa.

Sivistyslautakunnan toimintakulut näyttäisivät ylittävän noin 155 000 euroa. Eniten ovat ylityksessä henkilöstökulut (noin 175 000 €) ja tämä kohdentuu erityisesti perusopetukseen. Henkilöstökulujen lisääntymiseen vaikuttavat mm. lasten/nuorten lisääntyvä tuen tarve, maahanmuuttajalasten opetus sekä hanketoiminnan laajuus. Myös sijaisuuskuluilla on merkittävä osuus henkilöstömenojen toteutumaan. Henkilöstökuluissa näkyy vuoteen 2022 verrattuna myös erilaisten palkankorotusten ja kertakorvausten vaikutus.

Palvelujen ostot todennäköisesti ylittävät myös jonkin verran (noin 60 000 €) arvioidusta. Ylitys kohdentuu lähinnä varhaiskasvatukseen, jossa ostopalveluihin on tullut hinnankorotuksia. Perusopetuksen osalta merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetuspalvelut, joissa ei pitäisi alkuvuoteen verrattuna olla olennaista muutosta. Palvelujen ostojen toteutumaan loppuvuoden osalta vaikuttavat myös mm. toisiin kuntiin sijoitettujen lasten opetuskustannukset, lukiokoulutuksen maksuosuus ja mahdollinen kompensatio polttoaineen hinnannousun takia. Näiden arviointi sen sijaan on tässä vaiheessa vielä

haasteellista. Henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen ylittymistä pyritään kompensoimaan aine- ja tarvikemenojen sekä muiden kulujen vähentämisellä. Lisäksi avustukset (kotihoidon tuki) näyttäisivät alittuvan budjetoidusta.

Toimintakate ylittyy noin 105 000 euroa. Vuoteen 2022 verrattuna toimintakate kasvaa noin 1 120 000 euroa. Toimintakulut lisääntyvät noin 886 000 euroa ja toimintatuotot vähenevät noin 234 000 euroa. Toimintakulujen kasvu perustuu henkilöstökulujen ja muiden kulujen (leasing-vuokrat) kasvuun ja tulojen väheneminen kotikuntakorvausten ja hoitopäivämaksujen vähenemiseen.